

B. 205 BİTKİ HİSTOLOJİSİ

(8)

Doç. Dr. Nurhan BÜYÜKARTAL

Prof. Dr. N. Münevver Pınar

Tüyler (Trikomlar)

Epidermanın dışarı doğru verdiği çıkıntılardır. Köken olarak epidermisle aynı kökenlidirler. Fakat bazı tüyler subepidermis hücrelerin bölünmesi ile de oluşabilirler(**Emergensler**).

Tüyer yapı ve Őekillerine görekiye ayrılırlar:

a. Tek Hücreli Tüyer

- Konik tüyer (*Gossypium*)
- Tüpsü tüyer (Kök tüyü)
- Dallanmış tek hücreli tüyer (*Mathiola*)

b. Çok hücreli Tüyer

- Çok hücreli konik tüyer (*Nicotina*)
- Çok hücreli dallanmış tüyer (Şamdan tüy (*Verbascum*))
- Pulsu veya kalkan tüy (*Eleagnus*)

Görevlerine göre beşe ayrılır:

- Koruma (Örtü) Tüyleri
- Savunma Tüyleri
- Tırmanıcı Tüyleri
- Emici Tüyleri (Kök tüyleri)
- Salgı Tüyleri

- **Korunma tüyleri:** Kurakçıl (Kserofit) bitkilerde bol olarak bulunur. Ödevi hava akımına mani olma ve fazla buharlaşmayı (transpirasyonu) önlemektir.
- **b- Savunma tüyleri:** Bazı bitkiler tüylerini özellikle hayvanlara karşı savunma amacı ile kullanırlar. Bunlar sivri uçlu, kalın çeperli hücrelerden oluşan tüylerdir.
- **c- Tırmanma tüyleri:** Bazı sanlıcı ve tırmanıcı bitkilerde bulunan, çoğunlukla tek hücreli, çeperleri kaim ve uçları çengel gibi kıvrık tüylerdir. Dayanmaya ve tutunmaya yararlar.

- **d- Emici tüyleri:** Su ve suda erimiş inorganik ve organik maddeleri emen tüylerdir. En önemlileri kök emici tüyleridir. Böcek kapan bitkilerde bulunan bazı tüyler, hem salgı enzimlerle yakalanan böceklerdeki organik bileşikleri eritirler, hemde bu maddeleri emerler.
- **e- Salgı tüyleri:** Su, şekerli maddeler, kireçli su, uçucu yağlar ve enzimler salgılayan tüylerdir. Salgı tüyleri genellikle, baş, sap ve kaide olmak üzere üç kısımdan oluşurlar

Emergensler

Sadece epidermis hücrelerinden değil, daha içteki hücrelerinde katılması ile oluşurlar. Tutunma, salgı, korunma görevleri yaparlar. Böcek kapan bitkilerdeki dokunaçlar salgı ve tutma yapan emergenslerdir. *Rosa* (gül), *Rubus* (böğürtlen) gibi bitkilerdeki dikenler, savunma ve aynı zamanda tutunma ödevini gören emergenslerdir.